

**PROGRAM SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH
PRZECIWKO GRYPIE DLA OSÓB
POWYŻEJ 65 ROKU ŻYCIA W GMINIE
LIPIE
NA LATA 2018-2020**

„Przeciw grypie 65+”

Lipie, marzec 2018

Okres realizacji Programu: lata 2018-2020

Autor Programu: Gmina Lipie

Projekt przygotowali: pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipiu przy współpracy Ośrodków Zdrowia z terenu gminy Lipie oraz Zespołu Opieki Zdrowotnej.

Dane kontaktowe:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipiu, ul. Częstochowska 29; 42-165 Lipie

Nr tel. 34 3188033 do 35 wew. 51, 52.

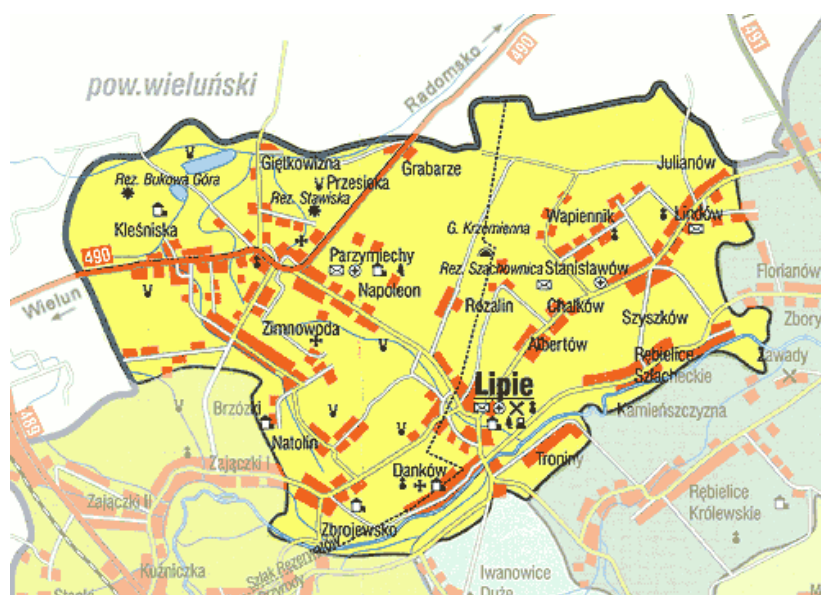
e-mail opslipie@op.pl

Spis treści:

	Charakterystyka gminy Lipie oraz podstawowa opieka zdrowotna na jej terenie.....	4
I.	Opis problemu zdrowotnego.....	5
	1.Problem zdrowotny.....	5
	2.Epidemiologia.....	7
	3.Obecne postępowanie w omawianym problemie zdrowotnym.....	10
II	Cele programu.....	12
	1.Cel główny.....	12
	2.Cele szczegółowe.....	12
	3.Mierniki efektywności w odniesieniu do celów programu.....	12
III	Charakterystyka populacji docelowej oraz interwencji.....	13
	1.Oszacowanie populacji docelowej.....	13
	2.Tryb zapraszania do programu.....	13
	3.Kryteria kwalifikacji do programu polityki zdrowotnej oraz wykluczenia z programu.....	13
	4. Planowane interwencje.....	14
	5.Sposób powiązania działań programu ze świadczeniami realizowanymi przez Ministerstwo i NFZ.....	14
	6.Sposób udzielania świadczeń.....	15
	7.Sposób zakończenia udziału w programie profilaktyki zdrowotnej.....	15
IV	Organizacja programu polityki zdrowotnej.....	16
	1.Etapy programu polityki zdrowotnej i działania podejmowane w ramach etapów.....	16
	2.Kompetencje / warunki niezbędne do realizacji programu/.....	16
	3.Bezpieczeństwo planowanych interwencji.....	16
	4.Dowody skuteczności planowanych działań.....	17
V	Koszty.....	18
	1.Koszty jednostkowe.....	18
	2.Koszty całkowite.....	18
	3.Źródła finansowania.....	18
	4.Argumenty przemawiające za tym, że wykorzystanie dostępnych zasobów jest optymalne.....	19
VI	Monitorowanie i ewaluacja.....	19
	1.1 Ocena zgłaszalności do programu polityki zdrowotnej.....	19
	1.2 Ocena jakości świadczeń.....	19
	2.Ewaluacja.....	20
	Okres realizacji programu.....	20
	Bibliografia.....	21

Charakterystyka gminy Lipie oraz podstawowa opieka zdrowotna na jej terenie

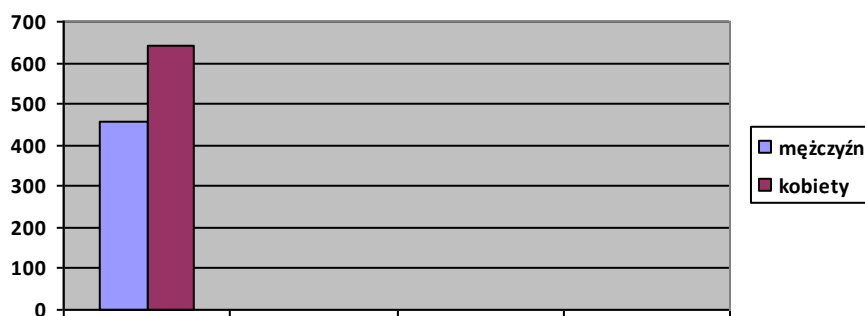
Gmina Lipie położona jest w północnej części województwa śląskiego. Jest jedną z dziewięciu gmin wchodzących w skład powiatu kłobuckiego. Mieści się w powiecie kłobuckim. W skład gminy wchodzi 21 miejscowości. Gmina podzielona jest na 19 sołectw. Gmina Lipie sąsiaduje: od północy z gminą Działoszyn i gminą Pątnów, od zachodu z gminą Rudniki, od południa z gminą Krzepice i Opatów, a od wschodu z gminą Popów. Gmina Lipie zajmuje obszar 99 km², co stanowi 11,14 % powierzchni powiatu kłobuckiego.

Troska o mieszkańców i dbałość o stan zdrowia władzom samorządu lokalnego nie jest obojętna. Na terenie gminy nie funkcjonuje Szpital jak i Poradnie Specjalistyczne, w związku z tym mieszkańcy gminy Lipie korzystają z usług medycznych oferowanych w Szpitalu Rejonowym w Krzepicach oddalonym od około 10 km. Mieszkańcy leczą się w Ośrodkach Zdrowia położonych na terenie gminy tj.: Gminny Ośrodek Zdrowia w Lipiu, Wiejski Ośrodek Zdrowia w Stanisławowie oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Parzymiechach. Na terenie gminy Lipie nie działają niepubliczne instytucje opieki zdrowotnej.

Według danych pochodzących ze statystyk Urzędu Gminy Lipie - stan na dzień 20.02.2018r. gmina liczyła 6322 mieszkańców. Liczba mieszkańców na terenie gminy Lipie w przedziale 65 + wynosi 1095 / w tym 455 mężczyzn oraz 640 kobiet/, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1 Liczba mieszkańców w wieku 65 + z podziałem na płeć.

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych UG Lipie.

I Opis problemu zdrowotnego

1. Problem zdrowotny

Światowa Organizacja Zdrowia / WHO/ wskazuje, że grypa jest istotnym problemem zdrowotnym na świecie. Grypa jest jedną z ważniejszych przyczyn zachorowań oraz umieralności ludzi. Szacunki wykazują też, że poziom wszczepialności przeciw grypie w Polsce jest jednym z najniższych wskaźników w Europie i od kilku lat obserwuje się tendencję spadkową. Grypa jest chorobą zakaźną stanowiącą duże zagrożenie dla zdrowia. Zараżenie wirusem grypy następuje drogą kropelkową. Zachorowanie na grypę może powodować pojawienie się innych chorób jako powikłań. Może również doprowadzić do pogorszenia przebiegu chorób występujących przed zachorowaniem.

Zgodnie z danymi WHO wirusy oddechowe są patogenami, które najczęściej dotykają ludzi. Ich cechą charakterystyczną jest łatwa transmisja, szczególnie w miejscach, w których znajduje się znaczne zagęszczenie ludzi, co bezpośrednio wpływa na występowanie w populacji ludzkiej corocznych epidemii. Kliniczne objawy grypy mogą występować wiele razy w ciągu życia.

Kliniczny przebieg grypy zależy od właściwości wirusa, wieku pacjenta, jego statusu immunologicznego, współistniejących chorób, wydolności nerek itp.

Powikłania niejednokrotnie uwidaczniają się dopiero po pewnym okresie od przebytej infekcji. Chociaż grypa nie jest chorobą patognomiczną to wiadomo, iż w tym samym czasie co wirusy grypy mogą wystąpić podobne objawy, tj. objawy grypopodobne. Chociaż infekcja spowodowana wirusem nie jest charakterystyczna, ma pewne cechy, które możemy wyróżnić. Osoba dorosła może zarażać na dzień przed wystąpieniem objawów do około 5 dnia po ostrym początku choroby. Wśród dzieci oraz młodych dorosłych okres zakaźności jest dłuższy i trwa ponad 10 dni od wystąpienia pierwszych objawów.

Po okresie inkubacji nagle pojawiają się objawy, takie jak:

- kaszel,
- złe samopoczucie,
- ból głowy,
- brak łaknienia,
- katar,
- bóle mięśniowe,
- ból gardła,
- zawroty głowy,
- chrypka,
- objawy żołądkowo-jelitowe, głównie nudności i wymioty.

Obraz kliniczny grypy obejmuje także gorączkę, która może być wysoka. Czasami towarzyszą jej dreszcze i poty. Szczyt gorączki występuje zazwyczaj po 24 godzinach od wystąpienia pierwszych objawów. W grypie częściej niż w nieżytach dróg oddechowych o innej etiologii dochodzi ponadto do krwotoku z nosa.

Do najczęstszych powikłań zakażenia wirusem grypy należy:

- zapalenie płuc i oskrzeli,
- zapalenie ucha środkowego, zapalenie zatok obocznych nosa,
- zapalenie mięśnia sercowego i osierdzia,
- zapalenie mięśni,
- zapalenie mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych,

- zapalenie nerwów obwodowych, zapalenie rdzenia kręgowego,
- zespół wstrząsu toksycznego.

Powikłania grypowe mogą wystąpić u każdego, niezależnie od wieku i stanu zdrowia.

Ryzyko powikłań jest szczególnie wysokie w następujących grupach:

- dzieci w wieku do 5 lat,
- osoby starsze, zwłaszcza w wieku 60 lat i powyżej,
- chorzy na astmę i inne przewlekłe schorzenia układu oddechowego,
- osoby z chorobami serca i układu krążenia,
- osoby z chorobami nerek,
- osoby o obniżonej odporności (np. zakażeni HIV),
- osoby po przeszczepach.

Infekcje grypowe są szczególnie groźne dla osób w podeszłym wieku. W tej grupie pacjentów są one najczęstszą przyczyną zaostrzeń chorób układu oddechowego, mogą także prowadzić do powikłań ze strony pozostałych układów, w tym układu sercowo-naczyniowego. Liczne badania farmakologiczne wskazują, iż szczepienie przeciwko grypie jest postępowaniem o wysokim współczynniku efektywności, szczególnie w populacji osób starszych. Stosowanie szczepień ochronnych zmniejsza liczbę zachorowań, redukuje liczbę hospitalizacji i śmiertelność z powodu grypy i jej powikłań. Szczepienia ochronne dodatkowo zmniejszają zużycie antybiotyków, co biorąc pod uwagę rosnącą oporność bakterii, jest korzystnym zjawiskiem. Należy podkreślić, że WHO oraz Rada Unii Europejskiej zalecają wszczepianie w populacji osób powyżej 65 roku życia i z grup ryzyka.

2. Epidemiologia

Grypa jest chorobą zakaźną, przenoszona drogą kropelkową powodowana przez wirus z rodziny Orthomyxoviridae. Są to patogeny podzielone na grupy A i B (tworzące jeden rodzaj), oraz C, odmienny rodzajowo. Oznaczenie przynależności poszczególnych wirusów wykonuje się na podstawie charakterystyki antygenowej nukleoproteiny i antygeny białka podstawowego.

Wirusy grypy A, B i C są morfologicznie podobne. Replikacja wirusa w komórce gospodarza trwa około 6 godzin. Ze względów epidemiologicznych ważne są wirusy typu A i B, odpowiedzialne za okresowo występujące epidemie i pandemie. Zakażenie grypą szerzy się głównie drogą kropelkową. Większe cząsteczki śluzu i śliny zawierające wirusy osiadają w jamie nosowo-gardłowej. W zakażonych komórkach wirus replikuje się 4-6 godzin. Pierwotnym i głównym siedliskiem zakażenia jest nabłonek migawkowy, który ulega zniszczeniu, pozostawiając cienką warstwę komórek podstawnych.

Epidemie grypy występują w każdym sezonie epidemicznym z różnym nasileniem w zależności od sezonu. Zakażenie spowodowane przez ten wirus jest istotną przyczyną zachorowań oraz zgonów w Polsce.

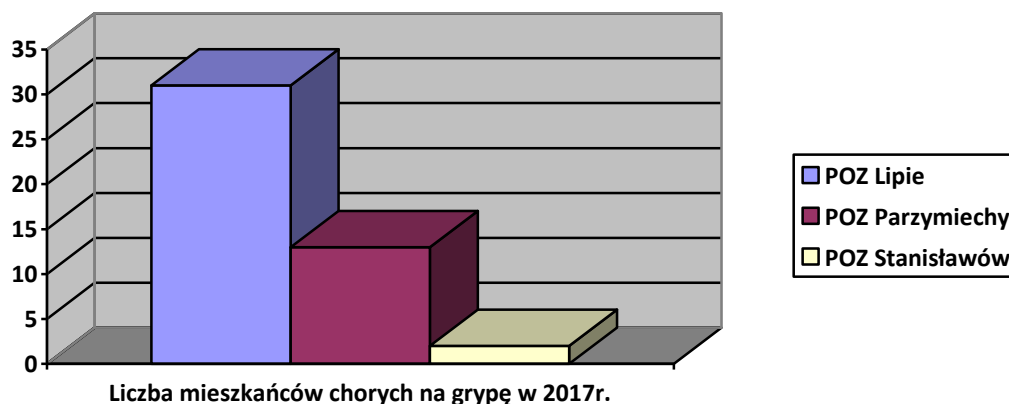
Z roku na rok rośnie liczba zachorowań na grypę. Dane z Państwowego Zakładu Higieny wskazują, że zachorowalność w miesiącu styczniu 2018 r. w Polsce jest większa niż w tym samym okresie w ubiegłym roku. Według danych PZH od 16 do 22 stycznia 2018 r. w Polsce zarejestrowano aż 162 975 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę. Jak informuje Państwowa Stacja Epidemiologiczna średnia dzienna zapadalność wynosiła 60,6 na 100 tys. ludności.

Wzrasta liczba zachorowań na grypę w woj. śląskim. Tylko w pierwszym tygodniu stycznia Wojewódzka Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Katowicach odnotowała 10 tys. przypadków grypy. W stosunku do 2017 r. zachorowalność wzrosła o 7 %. Przez cały miesiąc styczeń do Stacji Sanitarno Epidemiologicznej lekarze ze wszystkich Przychodni powiatu kłobuckiego zgłosili 4 przypadki tej choroby, tymczasem już między 8 a 15 lutego było ich aż 63. Według raportu GUS szokująco wzrasta liczba zachorowań na grypę. Dane statystyczne wskazują na fakt, iż najwięcej zgonów z powodu grypy odnotowano u osób po 65 roku życia, które to osoby są najbardziej narażone na powikłania po grypie, dlatego też zasadnym jest wprowadzenie Programu.

Według informacji pozyskanych z Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kłobucku zachorowalność na grypę w gminie Lipie przedstawiała się w 2017 r. następująco: POZ Lipie – 31 osób, POZ Parzymiechy – 13 osób, POZ Stanisławów – 2 osoby. Z powyższych informacji wynika także, że 2 osoby z terenu gminy zachorowały na grypę w 2017r. po 65 r. życia.

Wykres przedstawiający powyższe dane:

Wykres 2 Liczba zachorowań na grypę w 2017 r. wśród mieszkańców gminy Lipie

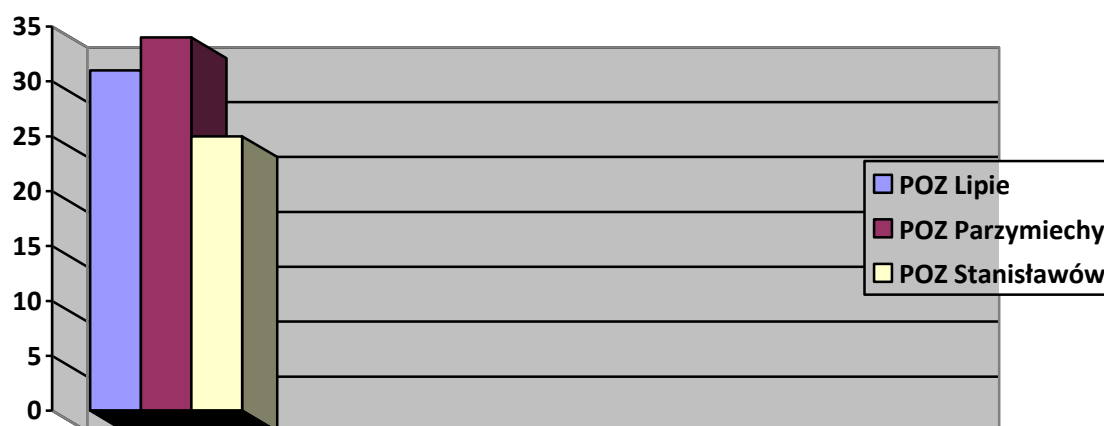

Źródło: Opracowania własne na podstawie informacji ZOZ w Kłobucku

Ponadto na grypę w 2017 r. zaszczepiło się w POZ w Lipiu - 31 osób, POZ w Parzymiechach - 34 osoby, w POZ w Stanisławowie - 25 osób.

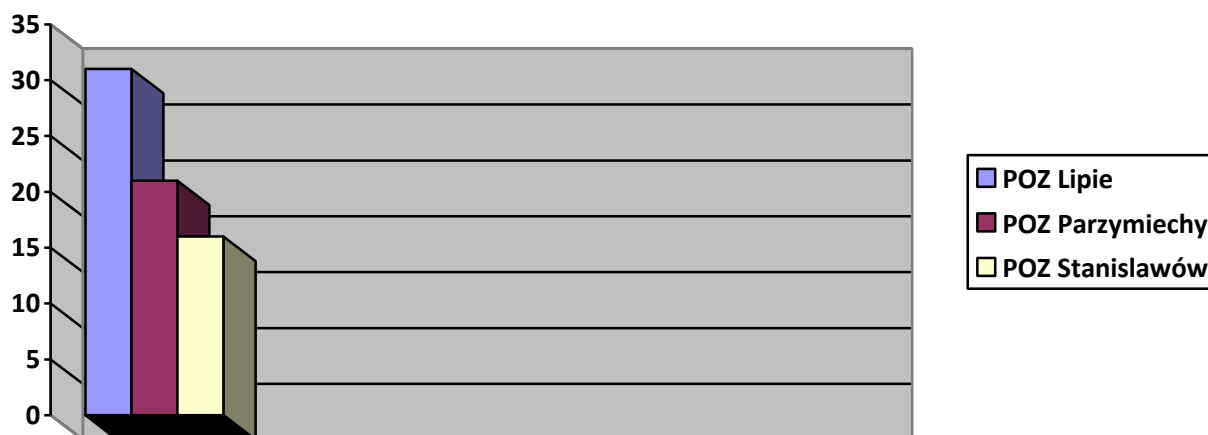
Jednocześnie na grypę w 2017r. *po 65 r.* życia zaszczepiło się w POZ w Lipiu - 31 osób, POZ w Parzymiechach -21 osób, w POZ w Stanisławowie - 16 osób.

Wykres 3 Liczba mieszkańców zaszczepionych p/grypie w gminie Lipie.

Źródło: Opracowania własne na podstawie informacji ZOZ w Kłobucku

Wykres 4 Liczba osób zaszczepionych p/grypie powyżej 65 r. życia.

Źródło: Opracowania własne na podstawie informacji ZOZ w Kłobucku

3. Obecne postępowanie w omawianym problemie zdrowotnym

„Zalecenia w Polskim Programie Szczepień Ochronnych na rok 2017 ¹:

- ze wskazań klinicznych i indywidualnych:
 - ✓ osobom po transplantacji narządów,
 - ✓ przewlekle chorym dzieciom (od ukończenia 6 miesiąca życia) i dorosłym, szczególnie chorującym na niewydolność układu oddechowego, astmę oskrzelową, przewlekłą obturacyjną chorobę płuc, niewydolność układu krążenia, chorobę wieńcową, niewydolność nerek, nawracający zespół nerczycowy, choroby wątroby, choroby metaboliczne, w tym cukrzycę, choroby neurologiczne i neurorozwojowe,
 - ✓ osobom w stanach obniżonej odporności (w tym pacjentom po przeszczepie tkanek) i chorym na nowotwory układu krwiotwórczego,
 - ✓ dzieciom z grup ryzyka od ukończenia 6 miesiąca życia do ukończenia 18 roku życia, szczególnie zakażonym wirusem HIV, ze schorzeniami immunologiczno hematologicznymi w tym małopłytkowością idiopatyczną, ostrą białaczką, chłoniakiem, sferocytozą wrodzoną, dysfunkcją śledziony, po leczeniu immunopresyjnym, po przeszczepieniu szpiku, przed przeszczepieniem lub po przeszczepieniu narządów wewnętrznych, leczonych przewlekle salicylanami,

¹ http://dziennikmz.mz.gov.pl/DUM_MZ/2016/35/akt.PDF [Dostęp: 26.02.2018r.]

- ✓ dzieciom z wadami wrodzonymi serca zwłaszcza sinicznymi z niewydolnością serca, z nadciśnieniem płucnym,
- ✓ kobietom w ciąży lub planującym ciążę.
- ze wskazań epidemiologicznych:
 - ✓ zdrowym dzieciom w wieku od ukończenia 6 miesiąca życia do ukończenia 18 roku życia (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci w wieku od ukończenia 6 do ukończenia 60 miesiąca życia),
 - ✓ osobom w wieku powyżej 55 lat,
 - ✓ osobom mającym bliski kontakt zawodowy lub rodzinny z dziećmi w wieku do ukończenia 6 miesiąca życia oraz z osobami w wieku podeszłym lub przewlekle chorymi (w ramach realizacji strategii kokonowej szczepień),
 - ✓ pracownikom ochrony zdrowia (personel medyczny, niezależnie od posiadanej specjalizacji oraz personel administracyjny), szkół, handlu, transportu, funkcjonariuszom publicznym w szczególności: policja, wojsko, straż graniczna, straż pożarna,
 - ✓ pensjonariuszom domów spokojnej starości, domów pomocy społecznej oraz innych placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w szczególności przebywającym w zakładach opiekuńczo-leczniczych, placówkach pielęgnacyjno-opiekuńczych, podmiotach świadczących usługi z zakresu opieki paliatywnej, hospicyjnej, długoterminowej, rehabilitacji leczniczej, leczenia uzależnień, psychiatrycznej opieki zdrowotnej oraz leczenia uzależnień i uzdrawiania.

W aktualnym kalendarzu szczepień zalecanych, niefinansowanych ze środków znajdujących się w budżecie Ministra właściwego do spraw zdrowia, szczepienia przeciwko grypie są szczepieniami zalecanymi.

„W zaleceniach w Polskim Programie Szczepień Ochronnych na 2018 r. dodano zapis ²;

1) Szczepienie przeciwko grypie

² Ibidem.

„Zgodnie z rekomendacjami Światowej Organizacji Zdrowia ze względu na szerszy zakres ochrony przed wirusem grypy B, zaleca się zastępowanie szczepionek 3 - walentnych przez szczepionki 4 – walentne”.

II Cele programu

1. Cel główny:

Wzrost poprawy stanu zdrowia wśród mieszkańców 65 + w gminie Lipie poprzez zmniejszenie zachorowalności na grypę i infekcje grypopodobne.

2. Cele szczegółowe:

- wzrost liczby osób zaszczepionych w populacji mieszkańców gminy Lipie w wieku 65+,
- zmniejszenie zapadalności na grypę i powikłania grypy wśród osób objętych szczepieniami,
- zwiększenie poziomu wiedzy wśród mieszkańców gminy Lipie na temat wirusa grypy oraz powikłań, jakie niesie ze sobą ten wirus, biorących udział w programie,
- wzrost poziomu wiedzy dotyczącej roli szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych u osób będących uczestnikami programu,

3. Mierniki efektywności w odniesieniu do celów programu:

1. Ilość zachorowań na grypę i infekcje grypopochodne w latach 2018 – 2020.
2. Liczba zaszczepionych osób w wieku 65+ w ramach udziału w programie w stosunku do liczby osób zaszczepionych w powyższym przedziale wiekowym w 2017 r.
3. Liczba osób, które pomimo wyrażonych chęci zaszczepienia nie mogły być zaszczepione z powodu przeciwwskazań.
4. Liczba osób zaszczepionych, u których po zaszczepieniu nie zdiagnozowano wirusa grypy, czy objawów grypopochodnych.
5. Zbadanie poziomu wiedzy na temat wirusa grypy oraz roli szczepień ochronnych poprzez przeprowadzenie ankiety wśród osób, które przystąpiły do programu.

III Charakterystyka populacji docelowej oraz interwencji

1. Oszacowanie populacji docelowej

Program zdrowotny skierowany jest do grupy docelowej mieszkańców gminy Lipie tj. kobiet i mężczyzn w grupie wiekowej - ukończony 65 rok życia i powyżej. Wielkość populacji w tym przedziale tj. 65 + wynosi 1095 mieszkańców /w tym 455 mężczyzn oraz 640 kobiet/. Szczepieniem planuje się objąć całą populację docelową, czyli **1095 mieszkańców gminy Lipie** zamieszkałych na terenie gminy, którzy nie posiadają przeciwwskazań lekarskich do wykonania tego typu szczepienia.

2. Tryb zapraszania do programu

Program szczepień profilaktycznych „Przeciw grypie 65 +” ma charakter otwarty. Zostanie w tym celu przeprowadzona kampania informacyjno-edukacyjna zachęcająca do aktywnego udziału w akcji szczepień mieszkańców w wieku 65+. Informacja o realizacji programu zostanie przedstawiona w lokalnej prasie, na stronie internetowej UG Lipie. Ponadto przewiduje się także przeprowadzenie akcji informacyjnych na imprezach masowych organizowanych przez gminę Lipie oraz podczas ogłoszeń parafialnych. Akcję informacyjną o programie przeprowadzą także realizatorzy programu.

3. Kryteria kwalifikacji do programu polityki zdrowotnej oraz wykluczenia z programu.

Program jest skierowany do mieszkańców gminy Lipie, którzy spełniają łącznie poniższe kryteria tj.:

- wiek – ukończone 65 lat i powyżej,
- miejsce zamieszkania – gmina Lipie,
- brak przeciwwskazań lekarskich do wykonania tego typu szczepienia.

Kwalifikacja do tego typu szczepienia odbywać się będzie w oparciu o w/w kryteria włączenia oraz o przeprowadzony wywiad z pacjentem. Podczas realizacji Programu w latach

2018 - 2020 planuje się zaszczepić całą populację mieszkańców 65 + czyli 1095 mieszkańców gminy Lipie spełniających w/w kryteria.

Mieszkańcy, którzy przejdą pozytywną kwalifikację lekarską będą mogli skorzystać ze szczepienia.

Podczas trwania Programu tj. w latach 2018 – 2020 osoby spełniające kryteria będą mogły skorzystać z darmowego szczepienia jednokrotnie.

Mieszkańcy spełniający kryteria, a zadeklarowani do Ośrodków Zdrowia znajdujących się poza terenem gminy będą mogli skorzystać z jednorazowej usługi i zaszczepić się w jednym z trzech Ośrodków Zdrowia tj. w Lipiu, w Parzymiechach, czy Stanisławowie.

Osoby wykluczone z programu, to osoby niespełniające powyższych kryteriów.

4. Planowane interwencje

Program realizowany będzie z udziałem podmiotów leczniczych wyłonionych w drodze otwartego konkursu ofert lub wskazanych przez dyrektora ZOZ – z którym Gmina zawrze umowę. Wyłonione podmioty lub podmiot winny dysponować odpowiednimi kwalifikacjami oraz doświadczeniem w przeprowadzaniu szczepień profilaktycznych. Szczepienia prowadzone będą pod nadzorem lekarzy, po wcześniejszym uzyskaniu zgody na wykonanie szczepienia. Przed szczepieniem zostanie przeprowadzone badanie kwalifikacyjne /wywiad z pacjentem/. Wyboru szczepionki dokonywać będą podmioty lecznicze, czyli realizatorzy programu. Podczas wizyty lekarskiej będzie prowadzona także edukacja na temat pozytywnych skutków szczepień oraz profilaktyki grypy. Osoby zaszczepione będą także poinformowane o postępowaniu w razie wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych.

Wśród szczepionek dostępne będą szczepionki, które będą zalecane w danym roku realizacji programu. Zakup szczepionek będzie realizowany przez podmiot leczniczy, który otrzyma środki na realizację umowy.

5. Sposób powiązania działań programu ze świadczeniami realizowanymi przez Ministerstwo i Narodowy Fundusz Zdrowia.

Szczepienia przeciw grypie nie są refundowane ze środków Ministerstwa Zdrowia, środki na ten cel pochodzić będą zatem z budżetu gminy Lipie.

Ministerstwo Zdrowia wskazuje powyższe szczepienie jako zalecane w Programie Szczepień Ochronnych na lata 2017 – 2018.

Program polega na wykonaniu szczepień, przez co oczekuje się znacznego zmniejszenia występowania grypy oraz wywołanych przez nią powikłań, zmniejszenia czasu oczekiwania na wizytę lekarską w POZ dzięki zmniejszeniu zachorowań infekcyjnych w sezonie oraz mniejszą liczbę hospitalizacji.

6. Sposób udzielania świadczeń

Świadczenie w postaci wykonania szczepienia przeciw grypie otrzymają osoby zakwalifikowane do programu przez lekarza. Działaniami edukacyjnymi zostaną objęte osoby kwalifikujące się do szczepień. Szczepienia będą prowadzone w okresie od miesiąca września do grudnia.

Godziny otwarcia punktów szczepień winny być dopasowane do potrzeb uczestników programu, najlepiej w godzinach pracy Ośrodków Zdrowia tj. od godziny 8.00 do 18.00. Realizacja niniejszego programu, w tym liczba szczepień uzależniona jest od środków finansowych zaplanowanych na jego realizację.

7. Sposób zakończenia udziału w programie polityki zdrowotnej

Uczestnictwo w programie polegać będzie na zrealizowaniu szczepienia szczepionką przeciw grypie. W programie będą brały udział osoby, zakwalifikowane przez lekarzy, które dobrowolnie wyrażą chęć uczestnictwa w programie. Istnieje możliwość rezygnacji z udziału w programie np. po badaniu kwalifikacyjnym, gdy uczestnik nie wyrazi zgody na wykonanie szczepienia. Po wykonaniu szczepień adresaci programu niewymagający dalszych interwencji mogą opuścić podmiot leczniczy, co wiąże się z zakończeniem udziału w programie. Uczestnik programu zostanie poproszony o wypełnienie krótkiej ankiety, która posłuży do analiz i ewaluacji programu. W przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego pacjent będzie korzystał z opieki medycznej, zgodnie z ogólnymi zasadami udzielania świadczeń medycznych, o czym zostanie wcześniej poinformowany.

IV Organizacja programu polityki zdrowotnej

1. Etapy programu polityki zdrowotnej i działania podejmowane w ramach etapów:

- opracowanie programu,
- wybór w drodze konkursu lub wyznaczonych przez ZOZ jednostek realizujących program,
- realizacja programu:
 - dotarcie z informacją o programie do osób spełniających kryteria włączenia,
 - rekrutacja osób do programu,
 - badania kwalifikacyjne każdej osoby przed szczepieniem,
 - przeprowadzenie edukacji,
 - szczepienie zgodnie ze wskazaniami producenta.

2. Kompetencje / warunki niezbędne do realizacji programu /.

Szczepienia będą realizowane w podmiotach leczniczych na terenie gminy Lipie, spełniających warunki wykonywania szczepień ochronnych tj.:

- szczepienia będą wykonywane przez wyspecjalizowane pielęgniarki pod nadzorem lekarzy,
- wyłonione podmioty lecznicze muszą posiadać punkt szczepień oraz lodówkę do przechowywania szczepionek.

Kompetencje podmiotów ubiegających się o realizację szczepień w ramach programu polityki zdrowotnej, zostaną zweryfikowane poprzez potwierdzenie sprawowania nadzoru sanitarno-epidemiologicznego nad podmiotem przez właściwego inspektora sanitarnego. Szczepienia ujęte w programie zdrowotnym będą dokumentowane zgodnie z obowiązującymi wymogami prawnymi i zasadami oraz wykazane w obowiązujących sprawozdaniach statystycznych.

3. Bezpieczeństwo planowanych interwencji

Program szczepień będzie realizowany przez podmioty lecznicze wyłonione do realizacji

programu w drodze otwartego konkursu bądź w drodze umów zawartych z danym Ośrodkiem Zdrowia z terenu gminy wyznaczonym przez ZOZ Kłobuck. Szczepienie będzie przeprowadzone z zachowaniem wszelkich warunków, określonych dla prawidłowego szczepienia:

- profil bezpieczeństwa szczepionek będzie podany na podstawie charakterystyki produktu leczniczego dostarczonej przez lekarza,
- w programie będą użyte szczepionki 4 - walentne przeciw grypie, zarejestrowane i dopuszczone do obrotu w Polsce rekomendowane w danym roku kalendarzowym,
- każdy z uczestników programu zostanie szczegółowo poinformowany o wszelkich działaniach niepożądanych, które mogą wystąpić po podaniu szczepionki.

4. Dowody skuteczności planowanych działań

Jak wskazują badania naukowe działania profilaktyczne przeciwko grypie charakteryzują się dużą efektywnością i relatywnie niskimi kosztami. Niektóre z badań donoszą, że nawet bardziej opłacalne kosztowo mogą być działania profilaktyczne niż samo leczenie choroby i jej powikłań. Szczepienia przeciwko grypie mogą uchronić wiele osób przed zarażeniem się wirusem grypy lub przed ciężkim przebiegiem choroby, jej ewentualnymi powikłaniami, czy śmiercią. Skuteczność szczepień to ilościowe określenie stopnia, w jakim szczepienia zapobiegają występowaniu choroby w populacji.

Ocenia się ją w badaniach: epidemiologicznych, w których porównuje się ryzyko zachorowań wśród osób zaszczepionych z ryzykiem zachorowania u osób nieszczepionych. Otrzymany wynik wyrażony jest w procentach. Największą skuteczność obserwuje się u dorosłych zdrowych osób. W przypadku osób należących do grup ryzyka skuteczność szczepień jest na ogół niższa i różni się pomiędzy poszczególnymi grupami ryzyka, w zależności od kryterium zakwalifikowania do określonej grupy ryzyka. WHO podaje, iż szczepionki przeciw grypie zabezpieczają w 70-90 % w przypadku optymalnego dopasowania szczepów szczepionkowych do aktualnego sezonu epidemicznego oraz, że szczepienie przeciwko grypie jest bezpieczną i skuteczną metodą profilaktyki powikłań pogrypowych w grupach wysokiego ryzyka. Wśród osób starszych zapobiegają poważnym zachorowaniom i powikłaniami w ponad 50% przypadków.

Zwiększanie liczby szczepionych osób przeciwko grypie, w tym także i dla osób 65+ powinno przyczynić się do znaczącego spowolnienia wirusów grypy i zmniejszenia zachorowalności tej grupy wiekowej.

V Koszty

1.Koszty jednostkowe

Koszt zaszczepienia przeciwko grypie jednej osoby uwzględnia następujące składowe:

- ✓ koszt badania lekarskiego kwalifikującego pacjenta do szczepienia / wywiad z pacjentem/,
- ✓ koszt zakupu jednej dawki szczepionki przez realizatora oraz wykonania szczepienia,
- ✓ koszt wykonania szczepienia,
- ✓ edukację i profilaktykę na temat grypy oraz o wystąpieniu odczynów poszczepiennych.

Planowany koszt za wykonanie usługi profilaktycznej szczepienia przeciwko grypie w roku 2018 to kwota 40 zł, w której skład wchodzi zakup szczepionki, badanie lekarskie, wykonanie szczepienia, utylizacja.

2.Koszty całkowite

Środki na realizację programu zabezpieczone są w budżecie gminy Lipie. Przewiduje się, że \koszty realizacji programu na lata 2018 - 2020 wyniosą **43.800,00 zł. (40 zł x 1095 osób)**. Uwzględniając jednak inflację, doliczając osoby, które ukończą 65 rok życia w 2019 i 2020 roku, ewentualne koszty związane z monitoringiem i ewaluacją - całkowity koszt realizacji programu może ulec zmianie, co uwzględnione zostanie w ustalaniu budżetu gminy na kolejne lata trwania programu.

3.Źródła finansowania

Koszty realizacji Programu zostaną pokryte z budżetu gminy Lipie.

4. Argumenty przemawiające za tym, że wykorzystanie dostępnych zasobów jest optymalne

- zachorowania na grypę oraz późniejsze powikłania mogą mieć szczególnie ciężki przebieg u osób starszych,
- w oparciu o przytoczone dowody naukowe można stwierdzić, że powikłaniom pogrypowym można skutecznie zapobiegać poprzez szczepienia,
- jak wskazują liczne zalecenia, dla tej grupy wiekowej 65 lat i więcej zapobieganie zachorowaniom na grypę jest jednym z głównych priorytetów prowadzenia interwencji zdrowotnej.

VI Monitorowanie i ewaluacja

1. Monitorowanie

1.1 Ocena zgłaszalności do programu polityki zdrowotnej:

Ocena zostanie oparta o następujące wskaźniki:

- liczba mieszkańców, którzy zgłosili się do programu,
- liczba mieszkańców nie objętych programem z powodu przeciwwskazań lekarskich lub innych powodów,
- liczba mieszkańców zaszczepionych w ramach programu w skali do liczby mieszkańców zaszczepionych w roku ubiegłym.

Zgłaszalność do programu zostanie oceniona na podstawie sprawozdań merytorycznych, które stanowią załącznik do umowy zawartej z realizatorem Programu.

1.2 Ocena jakości świadczeń:

Każdy uczestnik programu będzie mógł zgłaszać uwagi do organizatorów w zakresie ich jakości. Dodatkowo po przeprowadzonym szczepieniu uczestnik będzie miał możliwość wypełnienia ankiety satysfakcji oceniającej jakość programu.

W trakcie trwania programu na bieżąco będzie oceniana jakość udzielanych świadczeń, podmioty lecznicze realizujące szczepienia podlegać będą nadzorowi Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Wszelkie uwagi dotyczące realizacji programu będą mogły być kierowane bezpośrednio do realizatorów programu jak i podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

2. Ewaluacja

Efektywność programu będzie polegać na wykonaniu zestawień i porównań stanu przed wprowadzeniem działań w ramach programu polityki zdrowotnej ze stanem po jego zakończeniu z wykorzystaniem następujących mierników:

- liczba osób zaszczepionych przeciwko grypie,
- liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi w programie,
- zmniejszenie ilości zachorowań na grypę wśród mieszkańców gminy Lipie,
- zmniejszenie ilości przypadków występowania powikłań pogrypowych,
- liczba wystąpień odczynów poszczepiennych,
- spadek umieralności na grypę,
- zmniejszenie liczby osób hospitalizowanych z powodu grypy.

Okres realizacji Programu

Program będzie realizowany w latach 2018 -2020.

Bibliografia:

1. [http://dziennikmz.mz.gov.pl/DUM MZ/2016/35/akt. PDF](http://dziennikmz.mz.gov.pl/DUM%20MZ/2016/35/akt.PDF) [Dostęp: 26.02.2018r.]
2. Państwowy Zakład Higieny meldunki epidemiologiczne
3. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
4. Denys A., Zakażenia wirusowe. Wielka Interna Pulmonologia cz.I., Medical Tribune Polska, Warszawa 2010
5. <https://symptomate.com/encyclopedia/1/> Encyklopedia Zdrowia

Ankieta dotycząca satysfakcji ze sposobu realizacji programu profilaktyki zdrowotnej pn.
„Program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia w gminie Lipie
na lata 2018-2020 „Przeciw grypie 65+”

1. Jak ocenia Pan/Pani swój poziom satysfakcji z realizacji programu?

Proszę podkreślić prawidłową odpowiedź.

a) poziom wiedzy o oczekiwanych efektach zdrowotnych po wykonaniu szczepienia

- bardzo wysoko
- wysoko
- bardzo nisko
- nisko

b) poziom wiedzy o możliwych zagrożeniach związanych z wykonaniem szczepienia

- bardzo wysoko
- wysoko
- bardzo nisko
- nisko

2. Jak ocenia Pan/Pani jakość udzielonych świadczeń zdrowotnych w ramach programu?

a) poziom usług lekarskich (badanie przed szczepieniem)

- bardzo wysoko
- wysoko
- bardzo nisko
- nisko

b) poziom usług pielęgniarskich (podanie szczepienia)

- bardzo wysoko
- wysoko
- bardzo nisko
- nisko

3. Czy poprzez udział w programie podniósł się Pana (i) poziom wiedzy nt. wirusa grypy oraz roli szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych.

- tak
- nie
- nie mam zdania

4. Czy uważa Pan/Pani, że realizacja tego typu programu na terenie gminy jest potrzebna?

- tak
- nie
- nie mam zdania

METRYCZKA

K

M